

**Силабус освітньої компоненти
Н ПП 4**

**Організація і функціонування об'єктів природно-заповідного фонду
(обов'язкова дисципліна професійної та практичної підготовки)**

I(бакалаврський) рівень вищої освіти

Спеціальність 101 – Екологія

Викладач: Криштоп Євген Анатолійович *к.с.-г.н., доцент*

Аудиторія: 219 МСМ

Час консультацій: Понеділок 10:00 – 12:00

Контактний телефон: (057) 732-97-79

E-mail: kafagroeco@ukr.net

Додаткові матеріали:

- Зошит для ведення записів
- Ноутбук (при наявності)
- E-mail, аккаунт

Інформація про курс. Даний курс розроблений для того, щоб допомогти Вам сформуванню уявлення щодо теоретичного та практичного підґрунтя охорони природи, організації, планування та проведення природоохоронної діяльності, формування у здобувачів системного екологічного мислення та навичок прийняття оптимальних управлінських рішень в галузі заповідної справи, ефективності природоохоронної діяльності та збалансованого ведення лісового, мисливського та садово-паркового господарства в межах наявних, а також створення нових об'єктів і територій ПЗФ. Дисципліна знайомить здобувачів з міжнародними принципами, підходами та національними законодавчими і нормативними основами охорони природи, збалансованого природокористування з метою гармонізації відносин в системі «суспільство-природа».

Фахові компетентності. Здатність обґрунтовувати необхідність та розробляти заходи, спрямовані на збереження ландшафтно-біологічного різноманіття та формування екологічної мережі.

Програмні результати навчання. Виявляти фактори, що визначають формування ландшафтно-біологічного різноманіття. Вибирати оптимальну стратегію проведення громадських слухань щодо проблем та формування територій природно-заповідного фонду та екологічної мережі. Демонструвати навички впровадження природоохоронних заходів та проектів.

Методи навчання. Під час вивчення курсу використовують наступні методи навчання: 1. Група методів за джерелом інформації і сприйняття навчальної інформації – (лекція, бесіда, розповідь), наочні (ілюстрація, демонстрація,

презентації, відео, ознайомчі екскурсії на виробництво); 2. Група методів за ступенем управління навчальним процесом: навчання під керівництвом викладача, самостійна робота з підручниками і науковою літературою, текстами лекцій, лабораторно-практичних і семінарських занять, робота з комп'ютером, виконання тестових завдань тощо.

Співробітництво. Протягом навчання співробітництво може відбуватися на базових підприємствах, установах та організаціях незалежно від форми власності (екологічні служби підприємств/ установ, державні екологічні інспекції, державні управління екології, науково-дослідні заклади, національні парки, заповідники, лабораторії тощо), які є складовою частиною навчального процесу, про що попередньо укладається договір. Також у процесі навчальної діяльності для ефективної реалізації набутих знань, умінь та навичок здобувачі можуть залучатись до участі у спільних науково-технічних, соціально-екологічних проектах, конкурсах та програмах міжнародного, всеукраїнського, регіонального й місцевого рівнів.

Мета. Формування у майбутніх фахівців системи знань про розвиток заповідної справи в Україні і світі, роль заповідних територій в житті біосфери, природоохоронне значення “червоних книг”, збереження ландшафтно-біологічного різноманіття та формування екологічної мережі.

Методи оцінювання. Поточний контроль, співбесіда, усне опитування, виконання практичних робіт, презентація за обраною темою, виступ, іспит.

Підсумкова оцінка. Підсумкова оцінка за курсом ставиться на підставі підсумовування балів за виконання індивідуального завдання (максимум – 50 балів) і за виконання поточних завдань, за які, так само, можна отримати до 50 балів. Літерні оцінки проставляються на підставі даної таблиці перерахунку:

90-100	A
82-89	B
74-81	C
64-73	D
60-63	E
35-59	FX
0-34	F

Відвідуваність і участь. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Студент зобов'язаний відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого розкладу, не запізнюватися, мати відповідний зовнішній вигляд. Уразі відсутності з поважних причин (через хворобу) необхідно надати відповідну довідку. Пропущені заняття відпрацьовувати в визначений викладачем час на консультаціях. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

Попередній календар курсу

Тиж	Тема
1	Загальні засади функціонування заповідної справи.
2	Історія розвитку природно-заповідних територій в Україні.
3	Законодавча база: сутність та головні принципи.
4	Міжнародний досвід розвитку мережі природно-заповідних територій.
5	Класифікація природно-заповідних територій МСОП.
6	Природно-заповідні території України. Біосферні заповідники України.
7	Природні заповідники України.
8	Національні природні парки.
9	Регіональні ландшафтні парки.
10	Заповідні урочища.
11	Ботанічні сади як науково-дослідні природоохоронні установи.
12	Дендрологічні ізоологічні парки.
13	Оптимізація мережі природно-заповідних територій України.
14	Концепція створення національної екомережі.
15	Відповідальність за порушення правил охорони на територіях ПЗФ.

Література:

1. Андронов В.А. Заповідна справа: навч. посіб. / В.А. Андронов, Є.О. Варивода, Г.В. Тітенко. – Х.: НУЦЗУ, 2013. – 204 с.
2. Закон України “Про природно-заповідний фонд України” // Відомості Верховної Ради. – 1992, №34.
3. Давиденко В.М. Заповідна справа: Навч. посібник. – Миколаїв: Вид-во МФ НаУКМА, 2001. – 140 с.
4. Пузік В.К. Заповідна справа: навч. посіб. / В.К. Пузік, В.В. Волощенко, Є.А. Криштоп; Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. - Х.: ХНАУ, 2012. - 197 с.
5. Товажнянський Л.Л., Солодкий В.Д., Масікевич Ю.Г., Шапорев В.П., Моїсеєв В.Ф. Заповідна справа: Навч. посібник – Харків: НТУ “ХП”, 2002. –240 с.
6. Зелена книга України /під загальною редакцією члена-кореспондента НАНУ України Я.П. Дідуха – К.: Альтерпрес, 2009. – 448 с.
7. Червона книга України. Рослинний світ / за ред. Я.П. Дідуха – К.:Глобалконсалтинг, 2009. – 900 с.
8. Закон України “Про екологічну мережу” // Відомості Верховної Ради. –2004, №45.
9. Грищенко Ю.М. Основи заповідної справи: навчальний Посібник / Ю.М. Грищенко. – Рівне: РДТУ, 2000. – 239 с.
10. Масікевич Ю.Г. Правове регулювання заповідної справи в Україні (спеціальне зібрання законодавчих документів) / Ю.Г. Масікевич, Я.І. Мовчан, П.М. Цицима. – Чернівці: Книги-XXI, 2007. – 816 с.